eoss-conf.com

ISSUE
№11

EUROPEAN OPEN
SCIENCE SPACE

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

2nd INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
CONFERENCE

EVOLVING SCIENCE: THEORIES, DISCOVERIES AND PRACTICAL OUTCOMES

NOVEMBER 18-20, 2024, ZURICH, SWITZERLAND

EUROPEAN OPEN SCIENCE SPACE

Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference

"Evolving Science: Theories, Discoveries and Practical Outcomes"

November 18-20, 2024

Zurich, Switzerland

Collection of Scientific Papers

Switzerland, 2024

UDC 01.1

Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference «Evolving Science: Theories, Discoveries and Practical Outcomes» (November 18-20, 2024. Zurich, Switzerland). European Open Science Space, 2024. 256 p.

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences.

The conference is registered in the database of scientific and technical events of UkrISTEI to be held on the territory of Ukraine (Certificate №507 dated 18.09.2024).

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

EUROPEAN OPEN SCIENCE SPACE

© Participants of the conference, 2024
© Collection of scientific papers, 2024
© European Open Science Space, 2024

EUROPEAN OPEN SCIENCE SPACE

CONTENT

Section: Accounting and Taxation

Грищук Н., Трохименко В.
ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ…….. 12

Section: Agricultural Sciences

Масик І.М., Мартіян К.Ю., Сергієнко Н.Є.
ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА ВРОЖАЙНІСТЬ ТА СТІЙКІСТЬ ЯРОЇ ПШЕНИЦІ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ..... 15

Плотницька Н., Невмержицька О., Лісовий М., Соболевський М.
РОЗВИТОК ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ….. 16

Goncharenko I., Strilkovsky V.
BREEDING OF MEAT PIGEONS AS AN EFFECTIVE DIRECTION OF POULTRY FARMING FOR THE PRODUCTION OF ECOLOGICALY CLEAN AND HIGH-QUALITY MEAT……... 20

Гурманчук О., Стричек В., Рибак Н., Бех Ю.
ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕЯКИХ ПРЕПАРАТІВ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ДИТИЛЕНХОЗУ У ПОСІВАХ КАРТОПЛІ..... 23

Калиниченко Г., Арбузенко О.
ФОРМУВАННЯ ТИПУ БУДОВИ ТІЛА РЕМОНТНОГО МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ..... 25

Слободяник Г., Тернавський А.
ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ ЦИБУЛІ ПОРЕЙ ЗАЛЕЖНО ВІД СХЕМ РОЗМІЩЕННЯ РОСЛИН..... 28

Романашенко О., Циганенко М.
РОБОТА КОМПЛЕКСІВ МАШИН ПРИ ВНЕСЕННІ ДОБРИВ ТА ЇХ ЕНЕРГЕТИЧНА ОЦІНКА..... 31

Калиниченко Г., Даценко М.
ІНТЕНСИВНІСТЬ РОСТУ МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ РІЗНОГО ПОХОДЖЕННЯ..... 33

Калиниченко Г., Верланов І.
ОЦІНКА ВОВНОВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ОВЕЦЬ..... 36

Section: Art History and Literature

Оприщенко Д., Севрук С., Дрейман А.І.
ТВОРЧІСТЬ ГЕРМАНА ГЕССЕ..... 40

Хлівненко А.
ЛЮДИНА У ТВОРАХ ДОБИ ВІДРОДЖЕННЯ, ОБРАЗИ ГЕРОЇВ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЧАСУ..... 43

Кікоть А.А., Шумакова С.М.
НЕВЕРБАЛЬНИЙ РІВЕНЬ СЦЕНІЧНОЇ ОБРАЗНОСТІ В ТРАДИЦІЙНОМУ ТЕАТРІ БАЛІ..... 46

Section: Economy

Коваль О., Зайцев О.
УНІВЕРСАЛЬНА ЕКОНОМІКО–МАТЕМАТИЧНА МОДЕЛЬ СИСТЕМИ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ..... 48

Шкляр В.І., Щудлик В.І.
ВПРОВАДЖДЕННЯ ЕНЕРГООЩАДНИХ ПРОЕКТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ..... 55

Алєксєєв О.В., Верховод І.С.
ЕКОНОМІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ПІДТРИМКИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ..... 57

Максимов М.
ЩІЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ТА ЄС ЯК ІНСТРУМЕНТ МОНІТОРИНГУ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ З ПІДТРИМКИ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСІ В УКРАЇНІ..... 61

Пісковець О., Обертас А., Шкіря М.
ТОРГІВЛЯ ЯК ГАЛУЗЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ..... 64

Section: Food Technologies

Ковальова О.
КОВБАСНІ ВИРОБИ З ДОДАВАННЯМ ПРОРОЩЕНОЇ СОЧЕВИЦІ..... 68

Section: Information Technology, Cyber Security and Computer Engineering

Комлева Н., Єгоращенко І., Арнаутова О., Зіздо М.
МОДЕЛЮВАННЯ СКЛАДНИХ ПРОЦЕСІВ У НЕКОМЕРЦІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ..... 71

Soroka D.
AI AND MEMORY: THE IMPACT OF AUTOMATED KEYWORD SELECTION ON LONG-TERM MEMORY……. 75

Section: International Relations

Громенкова С., Залогіна В.
КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ У МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ..... 80

Титаренко Л.
ТОРГІВЛЯ ПОСЛУГАМИ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН……. 83

Section: Jurisprudence

Бугаєнко Т., Федченко В.
ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ ЗА УМОВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЙОГО УЧАСНИКІВ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ..... 86

Кривенков Д.Д., Федченко В.М.
РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ЗМАГАЛЬНОСТІ В ХОДІ ПРОВЕДЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ..... 88

Журавльова Т.І., Рогальский В.І.
ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ТА РОЗВИТОК СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В ЗАКЛАДАХ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ……... 91

Коваль В.В., Панченко В.В.
ТРУДОВІ ПРАВА УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ..... 93

Антіпіна Д.І., Худолій Т.І.
ПОРУШЕННЯ СУДДЕЮ ПРИСЯГИ: ПРОБЛЕМИ І РИЗИКИ НАСТАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ……. 99

Коломієць Я.
ПІДСУДНІСТЬ СПРАВ ЗА МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯМ СТОРОНИ, ЯКА Є ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНОЮ ОСОБОЮ…….. 101

Янишен В.
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ……. 106

Швачій С.І.
РОЗВИТОК ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ПЕРЕДУМОВА ВИНИКНЕННЯ ТА ПОШИРЕННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ…... 111

Section: Logistics and Transport

Радіонова А.
ПЕРПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ У ЗОВНІШНІЙ ТОРГІВЛІ КАНАДИ……. 114

Section: Management, Public Administration and Administration

Єщенко М.
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА В УКРАЇНІ..... 116

Chechel A.
GOVERNMENT SUPPORT FOR BUSINESSES IN CONFLICT ZONES: PROSPECTS FOR SOCIAL ENTERPRISES IN UKRAINE…..... 118

Кисилюк Т.П.
ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗМІН……. 125

Section: Mechanics and Electrical Engineering

Поліщук О.С., Синюк О.М., Поліщук А.О., Кунцов О.Ю.
ВИКОРИСТАННЯ MOLDEX3D ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ЛИТТЯ ПІД ТИСКОМ……. 128

Section: Medicine

Алєксєєва І.І., Вівсянник В.В., Гараздюк І.В., Зеленська Д.С.
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ СЕРЦЕВОЇ НЕДОСТАТНОСТІ: ВИКОРИСТАННЯ БІОМАРКЕРІВ ТА СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ..... 131

Буров А.М., Батюк Л.В.
БАКТЕРІОЦИНИ, НОВИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ В АНТИМІКРОБНІЙ ТЕРАПІЇ НА ШЛЯХУ ДО ПОДОЛАННЯ АНТИБІОТИКОРЕЗИСТЕНТНОСТІ..... 136

Kovpak A.V., Pyndus V., Pyndus T., Baida B.
THE EVOLUTION OF AI IN MODERN HEALTHCARE…….. 139

Шанигін А., Карік В.
ВІДНОШЕННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ І НАСЕЛЕННЯ БЕЗ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ДО ТРАНСПЛАНТАЦІЇ В УКРАЇНІ..... 144

Ковбасюк Т.В.
ГІГІЄНА РУК І ЇЇ ВАЖЛИВІСТЬ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ..... 147

Шанигін А.В., Туровцева К.В., Снітковська О.П.
ПОШИРЕНІСТЬ ШКІДЛИВИХ ЗВИЧОК СЕРЕД МОЛОДІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЗДОРОВ'Я..... 150

Гільченко Б.
ПОТЕНЦІЙНІ ЗАГРОЗИ, ЗУМОВЛЕНІ ОКУПАЦІЄЮ ЗАЕС..... 153

Ghaly R., Dehtiariova O.
EXAMINING THE EFFECTIVENESS OF DIGITAL INTERACTIVE ANATOMICAL ATLASES AND COMPARING THE EFFECTIVENESS BETWEEN 2D AND 3D MODELS……..... 156

Section: Military affairs and national security

Литвиненко М.В., Сулім Б.М., Плахотний А.П.
ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ПРОТОКОЛУ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ ТИМЧАСОВОГО ОБМЕЖЕННЯ ФАКТИЧНОГО ВОЛОДІННЯ РІЧЧЮ..... 160

Section: Pedagogy, Philology and Linguistics

Vasylyshyna N., Gura O.
PRODUCTIVE ACTIVITIES FOR IMPROVEMENT OF ACADEMIC WRITING SKILLS IN MODERN UNIVERSITY LEARNERS……. 163

Гаврищук В.
СПЕЦИФІКА РЕАЛІЗАЦІЇ МОВЛЕННЄВОЇ ЗМІСТОВОЇ ЛІНІЇ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (5-9 КЛАСИ)……... 166

Kudryavtseva M., Tonkonoh I.
FEATURES OF USING PODCASTS IN TEACHING STUDENTS TO LISTENING AND SPEAKING ENGLISH……... 171

Руденко А.
РЕФЛЕКСИВНИЙ ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ З ГЕОГРАФІЇ..... 174

Safarova F., Holtsova M.
THE IMPACT AND PROSPECTS OF INTERNET COMMUNICATIONS ON THE DEVELOPMENT OF MODERN LANGUAGE……... 176

Тютюнник С.
ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНІЙ ПРОСТІР ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ПРОСВІТНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ..... 179

Дем'янчук К.
ВИКОРИСТАННЯ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИХ КЕЙСІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЯК СПОСІБ РОЗВ'ЯЗАННЯ КОНФЛІКТІВ ТА ВИХОВАННЯ..... 181

Кобилянська О., Шманько О.
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ В ПРОЦЕСІ РЕФОРМУВАННЯ СЕРЕДНЬОЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ..... 183

Панасюк А., Дрейман А.
КРОС-КУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ: РОЛЬ МОВИ У МІЖКУЛЬТУРНОМУ ДІАЛОЗІ..... 186

Андрєєва О.
ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ ДО ШКОЛИ: ПОРАДИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ……. 189

Пожарська Н., Сус Е.
ДЖО БАЙДЕН ЯК ПОЛІТИЧНИЙ ОРАТОР
(ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ПРОМОВ)..... 193

Galetskyi S.
SOCIO-DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS OF STUDENTS IN CONTEMPORARY UKRAINE AND THEIR IMPACT ON THE QUALITY OF E-LEARNING..... 195

Stoliarchuk H.
CORRECTION OF TEACHING GERMAN IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BASED ON DLL STANDARDS..... 198

Ніколенко М.
ВПЛИВ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ..... 200

Section: Philosophy

Борисова Т.
РЕЛІГІЙНИЙ СИНКРЕТИЗМ ЯК ПРОБЛЕМА ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКОГО ДИСКУРСУ..... 203

Section: Physical Culture and Sports

Алієв А., Порохнявий А.В.
РОЗВИТОК СПОРТУ У СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ..... 206

Порохнявий А.В.
ОПТИМІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ З УРАХУВАННЯМ ГЕНДЕРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ..... 208

Порохнявий А.В.
ПСИХО-ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ: ДОСВІД НАТО..... 210

Порохнявий А.
РОЛЬ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ У ЗНИЖЕННІ РІВНЯ СТРЕСУ ТА ПІДВИЩЕННІ ЕМОЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ КУРСАНТІВ..... 212

Section: Politics and Sociology

Архіпов В.
ПРОБЛЕМИ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ДІЯЛЬНИЙ ВИБІР В УМОВАХ ВІЙНИ..... 214

Section: Psychology

Шинкаренко І., Павлюк А.
ВПЛИВ ВІЙНИ НА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ…… 220

Зінчик К., Бутузова Л.
СТАВЛЕННЯ БАТЬКІВ ТА МАТЕРІВ ДО ДИТИНИ З ПІДОЗРОЮ НА РАС ТА ЇХ ВІДОБРАЖЕННЯ У КОНЦЕПЦІЇ ВИХОВНОЇ ПОЗИЦІЇ..... 222

Комар Т., Бондаренко В., Янкова І.
ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ОСОБИСТІСНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ РЕГУЛЯЦІЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ..... 228

Дячкова О.М., Клещенко М.С.
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ГЕНДЕРНИХ ВІДНОСИН У ВІЙСЬКОВИХ КОЛЕКТИВАХ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ..... 230

Тесленко М., Бужинська С., Аксюк Н.
СЕЛЕКТИВНИЙ МУТИЗМ ЯК СИМПТОМ ГОСТРОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ……... 232

Section: Technical Sciences

Босий М.В., Косінов А.Л., Каширін А.Д., Миронов Д.С., Лисенко А.Я.
ДО ПИТАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ КОВКОГО ЧАВУНУ КОРЕЛЯЦІЙНИМ І РЕГРЕСІЙНИМ АНАЛІЗОМ..... 239

Svitlychnyi S.
ANALYSIS OF ELASTIC PROPERTIES OF A GRAPHITE REINFORCED POLYMER COMPOSITE…… 242

Максим'юк Ю.В., Андрієвський В.П.
ДОСЛІДЖЕННЯ НАПРУЖЕНО-ДЕФОРМОВАНОГО СТАНУ ПРИЗМАТИЧНИХ ТІЛ СКЛАДНОЇ СТРУКТУРИ……. 249

Section: Tourism and Hotel and Restaurant Business

Tonkoshkur M.
POST-WAR TOURISM RECOVERY: AN ANALYSIS OF INTERNATIONAL EXPERIENCES……. 251

Section: Politics and Sociology

ПРОБЛЕМИ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ДІЯЛЬНИЙ ВИБІР В УМОВАХ ВІЙНИ

Архіпов Валерій
к.політ.н., доцент
Кафедра психології, педагогіки
та суспільних дисциплін
Державний податковий університет, Україна

Анотація. У статті розглядаються проблеми ідентичності та їх вплив на діяльний вибір в умовах війни. Досліджені критерії та основні різновиди ідентичності. Розглянуті особливості формування та специфіка впливу української ідентичності на діяльний вибір громадян України під час війни. Використані посилання на монографічні дослідження, наукові статті, документальні хроніки та соціологічні дослідження. Підтверджено вплив ідентичності на діяльний вибір в умовах війни.

Ключові слова: ідентичність, регіональна ідентичність, українська ідентичність, європейська ідентичність, цивілізаційна ідентичність

Введення. Проблема ідентичності є важливою складовою в житті людини. Досить часто, особливо в кризових ситуаціях, людина має зробити вибір щодо прийняття того чи іншого рішення, здійснення тих чи інших дій. Важко не погодитися з думкою, що під час війни ідентичність набуває особливого значення та актуальності.

Для Української держави ця проблема є досить актуальною. Третій рік продовжується відкрита військова агресія з боку р. ф. Вона супроводжується силовим захопленням та окупацією частини території незалежної та суверенної України, загибеллю не тільки військових але і цивільного українського населення.

Мета та задачі дослідження. Досить багато громадян України, заради особистої безпеки залишили межі своєї держави та емігрували в інші країни світу. Як довго вони там будуть перебувати? Яка кількість людей повернеться в зруйновану війною країну для подальшого свого життя та її відбудови? Що впливає або вплине на вибір? Ці та інші питання хвилюють пересічних громадян, політиків та науковців.

Громадяни які залишилися - воюють на фронті, ті хто знаходиться в тилу, не дивлячись на постійні обстріли та пряму загрозу життя, роблять все можливе щоб скоріше закінчити війну перемогою. Зрозуміло, що усі громадяни ідентифікують себе з Україною, з Європою та існуючою загальнолюдською цивілізацією. Ця ідентифікація відбувається по - різному, тому впливає на вчинки та життя людей теж по-різному.

Результати дослідження і їх обговорення. Люди можуть ідентифікувати себе виходячи з свого походження, мови, спільної історії, релігії, звичаїв та

інше. Якщо в побуті індивід ідентифікує себе за статевою, професійною чи іншими ознаками, то питання про цивілізаційну ідентичність виникає тоді, коли виникає необхідність осмислення власного місця, своєї спільноти, країни у цивілізаційному розмаїтті світу [1].

Коли люди ідентифікують себе з Україною, то мова йде про українську ідентичність. В цій ідентичності акумулюються сукупність уявлень української людини про себе та інших, її відчуття своєї належності до української цивілізації, під якою розуміють об`єктивно існуючу та історично сформовану на власному ґрунті єдність нації і суспільства, його політичної організації, духовних і матеріальних цінностей, створених різними поколіннями українського народу упродовж більш як тисячолітньою історією. В ній переплелися самобутність українського народу, його мови, ментальності, і культурно-духовних цінностей, краса природи, створюючи разом унікальне поєднання людини і середовища, рідкісний культурний геополітичний простір [2].

Національна ідентичність посідає пріоритетне місце у формуванні цивілізаційної ідентичності, оскільки вона базується на етнічній і є визначальною по відношенню до інших форм групової соціальної ідентичності і невіддільна за змістом від таких понять, як «етнос» та «нація». В умовах поліетнічного складу населення на формування ідентичності впливає державність, належність до держави. В цьому випадку більш коректно, на нашу думку, вести мову про політичну націю і її ідентичність.

Більш детально сутність, процес формування та сучасні тенденції розвитку української цивілізаційної ідентичності досліджені в колективній монографії «Цивілізаційна ідентичність українства: історія і сучасність» [3].

Сучасні українці розглядають себе і свою державу як частину Європи не тільки в географічному але і соціокультурному, історичному сенсі. Безумовно європейська ідентичність пов'язана з європейським вибором України та орієнтацією на європейські цінності [4]. Більшість європейських країн в особі громадян та політичних лідерів, в свою чергу бачать Україну демократичною та європейською, надають всіляку допомогу в протистоянні військової агресії.

Цивілізаційна ідентичність це – « …сукупність уявлень людини щодо своєї належності до тієї чи іншої культурно-цивілізаційної спільноти, яка спирається на певні цінності та на відповідні соціальні інститути і відносини» [5], це «…наслідок ототожнення суб'єктів (і колективних, і індивідуальних) з тією чи іншою цивілізаційною спільністю, представником якої є цей суб'єкт». [1 –С. 9].

Цивілізаційна ідентичність активізується тоді, коли суб'єкти зустрічають представників інших цивілізацій чи коли виникає необхідність осмислення цивілізаційної ролі та місті власної країни.

Війна в Україні – це фактичне зіткнення двох протилежних цивілізацій та ідентичностей. З одного боку ідентичність що базується на демократичних цінностях (Україна і країни що її підтримують), з іншого – ідентичність що спирається на авторитарні та тоталітарні цінності (країна агресор та ті хто її підтримує).

Якщо українська соціокультурна ідентичність до певної міри – це ментальність з елементами хуторянина, козака, шляхтича, громадянина містянина, які колективно захищали конфесійно-мовно-національну самостійність (ті, хто змінював культурний код, розчинялися у сусідніх народах), то ментальність імперського індивіда в своїй основі – ідентичність підданого російської міжнаціональної держави, слуга імперії, яка шляхом експансії і завоювань стрімко розширювалася, підкоряючи різні народи на євразійському просторі [3.С.354].

Показовим на нашу думку є те, що після проголошення незалежності в Україні вказані демократичні цінності почали відроджуватися та закріплюватися, а в країні-агресорки відповідно імперські - модернізуватись та поширюватись.

Складовою національної ідентичності є – регіональна. Регіональну ідентичність Донбасу характеризують наступні риси: українсько-російська біетнічність (подвійність ідентифікації, розмита і нечітка межа між українською і російською ідентичністю), домінування російської мови, індустріальний тип культури, шанування совєтського минулого та його символів, компліментарність до російської держави. При цьому мовно-культурні та етнічні чинники в регіоні не мають прямого потужного зв'язку з політичною лояльністю населення до інших держав. Така лояльність не є стабільною, а швидше – досить мінливою [3.С.358].

В ході війни Крим, частина Луганської та Донецької областей були анексовані. Регіональна ідентичність більшості жителів Луганської та Донецької областей напередодні початку гібридної війни в Україні 2014 року однозначно була проукраїнською.

Свідченням цього є дослідження подій що передували війні на Донбасі, – «Як Україна втрачала Донбас». «На Донбас війну кликали довго. Одні наближали її свідомо, інші не відали, що творять. І до останнього ніхто не вірив, що вона все ж почнеться. Навіть у розпалі травня 2014-го, коли від мінних розривів обсипався яблуневий цвіт, на дорогах росли барикади й цілі міста переходили під контроль озброєних банд, здавалося, що все це не всерйоз, що всі ось-ось схаменуться та припинять стріляти».

Водночас відзначається, що «…донбаський сепаратизм у його сучасному вигляді та його початкова історія наочно ілюструє, наскільки маловпливовим був цей рух, коли не мав підтримки ззовні. Адже навіть у часи найвищої політизації суспільства, коли по всій країні виникали різні партії, рухи та громадські організації, донбаські сепаратисти майже не змогли знайти підтримки та вплинути на хід подій» [6].

Такої ж думки дотримуються й упорядники документальної хроніки «У вогняному кільці. Оборона Луганського аеропорту», – подій, що пов'язані з обороною міжнародного аеропорту «Луганськ» і прилеглих населених пунктів (квітень – початок вересня 2014 року), а також подій, що передували окупації Луганська (зима-весна 2013–2014 років).

Ця хроніка ґрунтується на спогадах понад 140 учасників та очевидців тих подій – військових, волонтерів, місцевих мешканців, працівників міліції та аеропорту, медиків.

Можна констатувати, що до подій 2014 року відверто проросійські організації та заходи того ж спрямування не користувалися масовою підтримкою ані в Луганську, ані в Донецьку, ані в тому ж Криму.

Навіть поверхневий аналіз показує, що всі процеси 2014 року були інспіровані штучно та ззовні. На превеликий жаль Москви, роки примусової русифікації та заселення промислових районів Луганщини і Донеччини росіянами, а також масова пропаганда з уст дикторів російського телебачення не дали результатів, на які очікували кремлівські керманичі.

Проросійський рух залишався слабким і був радше схожий на хуліганський, мітинги були чисельні тільки в перші тижні після кривавих подій у Києві. З кожним тижнем людей на площах ставало все менше, шок минав, і здавалось, що ситуація вгамується сама собою.

Навпаки, узимку 2013–2014 років багатьом активістам здавалось, що зима-весна 2013–2014 була періодом розвитку Луганська – українського Луганська. Місто переживало справжній національний ренесанс [7].

Крім того, було б помилкою вважати тенденцію формування іншої, неукраїнської ідентичності жителів Донбасу такою, що виходить з етнічності або військового розвитку подій. Вона проявляється в соціокультурному ареалі Донбасу з великою кількістю людей, що мають змішане українсько-російське етнічне коріння, для якого характерними є не тільки ситуативна зміна етнічної ідентичності, а й також зовсім невелике значення етнічності в ієрархії ідентичностей.

Цей процес відбувається на основі ще сформованого до війни особливого територіального патріотизму, або регіональної ідентичності. Вона ще більше окреслюється в процесі війни, набуваючи антагоністичної Україні спрямованості [8].

Особливостями сучасних ідентифікаційних процесів на непідконтрольних Україні територіях («ДНР» та «ЛНР») є:

- русифікація, що проявляється у витісненні української мови із системами освіти та публічного простору, заборона українських підручників;

- десимволізація, що прослідковується як протиставлення ознакам декомунізації України через заміну українських назв у підручниках, топоніміці, заборону вітань («Слава Україні!») та створення чи відродження імперських (цар Микола) і совєтських (включно з Й. Сталіним);

- ревізія історії, внаслідок якої події України в шкільних програмах спочатку замінили краєзнавчим курсом, зі значним акцентом на вивчення російської історії, а згодом історія виявилася споконвічно російською;

- орієнтація на «рускій мір» та єднання в спільному слов'янському світі під проводом Росії;

- протиставлення політики Києва як терористичної і злочинної, на противагу базованій на совєтському досвіді політиці місцевої влади;

- створення нової ідеології проєкту «Новороссия» від підписання спільної угоди 24 травня 2014 р. щодо цього новотвору до спорудження пам'ятників загиблим у війні чи формування нових героїв із середовища бойовиків та окупаційної номенклатури [9].

Усе це підтверджує слова відомого журналіста В. Портникова: Українська держава буде там, де буде поширено українську ідентичність. Та територія, де українська ідентичність не переможе, буде тяжіти до Росії, і ці території можуть стати частинами Російської Федерації [10].

У березні 2024 року Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України спільно з Асоціацією політичних психологів України проведено дослідження на тему: «Стан суспільної свідомості на третьому році повномасштабного російського вторгнення».

Було опитано 2000 респондентів віком від 18 років і старше на підконтрольній уряду України території. Похибка вибірки становить 3,2% [11].

За результатами опитування було зроблено декілька важливих на нашу думку аналітичних висновків. Розглянемо деякі з них.

1.Суспільні настрої зсуваються у бік більш песимістичних оцінок теперішнього і майбутнього України. Понад половини респондентів (56,1%) оцінюють соціально-економічну та політичну ситуацію в Україні як погану або дуже погану.

2.У суспільстві актуалізувалися тенденції критичного ставлення до політичної влади. Нині 70% респондентів погоджуються з тим, що влада наживається на війні і все глибше грузне в корупції.

3. **У принципових питаннях національного порядку денного та опору російської агресії українське суспільство залишається високо консолідованим.** 65,2% опитаних громадян відкидають ідею того, що Україна надто різна і в одній державі нам не ужитися.

Висновки. Йде третій рік загарбницької війни проти України, української ідентичності та європейського вибору громадян України. Продовжують гинути неповинні люди.

Український народ тримається і стримує агресора. Цивілізаційна ідентичність українського народу відіграє в цьому протистоянні не останню роль. Ідентичність впливає на поведінку людей на їх діяльний вибір. В свою чергу діяльний вибір впливає на ідентичність.

Ідентичність ґрунтується на значущих для людей цінностях. В умовах війни першочерговими цінностями є людське життя та його збереження, незалежність, державний суверенітет та його відстоювання, територіальна цілісність та її захист. В цій боротьбі нам допомагає цивілізований світ, люди які поділяють і ідентифікують себе з демократію та демократичним цінностями.

Список використаних джерел

1. Попович М.(2015) Культурні засади цивілізаційної ідентичності. Нова парадигма, випуск 128. -С.4.

2. Калакура Я. С., Рафальський О. О., Юрій М. Ф. , (2017) Ментальний вимір української цивілізації. Київ : Генеза. - С. 7.
3. О. Рафальський (керівник), Я. Калакура (науковий редактор), О. Калакура, М. Юрій. (2022) Цивілізаційна ідентичність українства: історія і сучасність / авт. кол.: Київ : ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України.512 с.
4. Постанова Верховної Ради України Про Заяву Верховної Ради України «Про європейський вибір України». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2014,№ 41-42, ст.. 2029. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1679-18.
5. Поддашкина О. А. (2011) Трансформация цивилизационной идентичности в условиях глобальных изменений современного мира. // Вісн. Харк. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна (Теорія культури і філософія науки). – Вип. 45 (980). – С. 70-76.
6. Казанський Д., Воротинцева М. (2020) Як Україна втрачала Донбас. Книжкове видавництво «Чорна гора». - С. 8–9.
7. Сергій Глотов, Анастасія Глотова, Анастасія Воронова; Юрій Руденко, Дмитро Путята (2018) У вогняному кільці. Оборона Луганського аеропорту/ худож. оформувач В. М. Карасик. Харків: Фоліо, (Хроніка). –С. 20–21.
8. Пархоменко С. (2015) Ідентичність у конфлікті на Донбасі. INTERMARUM: історія, політика, культура.. Вип. 2. С. 376–389.
9. Бойко Т. (2017) Політизація сучасних етнонаціональних процесів у Донецькому краї: ризики незворотності. Українознавство.. № 1–2 (62–63). С. 34–35.
10. Портников В. Територія, де українська ідентичність не переможе, стане частиною Росії. URL : http://www.nrcu.gov.ua/news.html?news ID=92033)
11. 2024 - Прес-реліз-«Стан суспільної свідомості на третьому році повномасштабного російського вторгнення: результати моніторингу громадської думки». https//ispp.org.ua